

Vyjádření Ministerstva životního prostředí k působnosti zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech ve vztahu k drahým kovům po novelizaci zákonem č. 223/2015 Sb.

Dne 1. října 2015 nabyl účinnosti zákon č. 223/2015 Sb., kterým byl novelizován zákon o odpadech. Mimo jiné bylo s ohledem na připomínky Evropské komise zrušeno vyloučení z působnosti pro odpady drahých kovů. Nově je tak pro působnost zákona o odpadech nezbytné posuzovat, zda je konkrétní forma drahého kovu (drahý kov podle puncovního zákona – zlato, stříbro, platina, palladium, rhodium, iridium, ruthenium a osmium) odpadem.

V případě, že předmět z drahého kovu odpadem není, povinnosti podle zákona o odpadech se na osoby, které s ním nakládají, nadále nevztahují.

Pochybnost o tom, zda je výrobek z drahého kovu odpadem, zcela jistě nenastane v případě prodeje použitých výrobků z drahých kovů k dalšímu užívání za stejným účelem. Zde se o odpad jednoznačně nejedná.

Otázkou, kterou je nezbytné posoudit je případ, kdy je výrobek z drahého kovu prodáván pouze jako drahý kov, tedy v případě, že již nemůže nebo nemá být využíván k účelu, ke kterému byl vyroben. V tomto ohledu je postavení drahých kovů specifické, protože jsou nejen materiálem, ze kterého jsou movité věci, které se mohou stát odpadem, vyrobeny, ale samy o sobě slouží jako uchovatel hodnoty, a tuto funkci si zachovávají i v případě, že zaniklo jiné účelové určení předmětu, který je z drahého kovu vyroben. To je patrné na porovnání s ostatními kovy. Movitá věc vyrobená například z mědi může mít v případě zániku původního účelového určení, kladnou hodnotu s ohledem právě na obsah mědi. Tato hodnota je však dána pouze hodnotou této mědi jako druhotné suroviny pro produkci nových výrobků, která je jediným důvodem této hodnoty. Oproti tomu drahé kovy jsou běžně využívány k uchování hodnoty bez ohledu na podobu předmětu, který je drahým kovem tvořen, tuto funkci plní předmět z drahého kovu vždy, bez ohledu na další účelové určení nebo kompletní přepracování.

Odprodej předmětů tvořených zcela nebo převážně drahými kovy, u nichž odpadlo jiné účelové určení kovů, proto nelze považovat za zbavování se ve smyslu § 3 odst. 1 zákona o odpadech, ale za výměnu uchovatele hodnoty, drahého kovu za peníze, které tuto funkci plní rovněž. S ohledem na výše uvedené, není možné tyto formy drahých kovů ani v tomto případě považovat za odpady.

Další situací, kterou je třeba posoudit, je vznik zbytků při výrobě produktů z drahých kovů. Na tyto zbytky se rovněž vztahuje výše uvedené, přičemž vedle toho naplňují definici vedlejšího produktu, protože jsou vstupní surovinou dalšího přepracování drahých kovů.

Případem, kdy drahé kovy naplní definici odpadu, je tak situace, kdy je drahý kov minoritní součástí jiného celku (například elektrozařízení či odpad z chemické výroby), a kdy náklady na získání tohoto kovu neumožňují tomuto kovu plnit funkci uchovatele hodnoty. Odpadem je v tomto případě až do úplného přepracování, kdy může opět tuto funkci plnit.

Ministerstvo životního prostředí
Odbor odpadů